

Höstmötet 2003 på Telemuseum.

Höstmötet det årliga samlade hela 27 gubbar och en liten parvel.

Efter den sedvanliga "besiktningen" av apparaterna på museet (se men inte röra) intog vi en lättare lunch med kaffe.

Mötet inleddes av vår ordförande Gunnar Modig som hälsade alla välkomna och presenterade också dagens föredragshållare Anders Lindeberg föremålsansvarig och webbmaster på Telemuseet.

Innan Gunnar lämnade över till Anders passade han på att fråga församlingen om det fanns några frivilliga renoverare som kunde hjälpa till med att få ordning på de träapparater av väggmodell som vi nyligen har fått överta från Ericsson. Det blev väl inte någon spontan handuppräckning, vilket kanske inte var att vänta. Hur som helst så behöver vi hjälp att få ordning på ca 9 väggapparater som vi bedömer är värda att bevara. Det ska inte behöva ett allt för stort jobb för att få dom i ett skapligt skick. Intresserade kan med fördel kontakta Gunnar eller någon annan i styrelsen.

Anders inledde sitt föredrag med att berätta att Telemuseum kommer att läggas ned i början av nästa år. Anledning är att Telia drar sig ur som huvudsponsor. Mer att läsa om nedläggningen av Telemuseet och STSF's agerande finns i denna tidning.

För alla som inte besökt museet så passa på att göra det nu. I höst har de bl a. en utställning om telefoner från 1870-talet och fram till våra dagar.

Nu till Anders berättelse om hans besök på Museumsstiftung für Post und Telekommunikation och en kort redogörelse av de Tyska Post och telemuseerna ursprung samt hur det fungerar.

Här är ett utdrag ur Anders föredrag:

Bakgrund

De tyska post- och telemuseerna har sitt ursprung i Reichspostmuseum som grundades i Berlin år 1872. När Tysklands post- och teleförvaltningar bolagiserades i mitten av 1990-talet samlades alla museer i en stiftelse 1995. Stiftelsen leds från Bonn, där också en filateliavdelning med mycket omfattande samlingar finns. Museerna finns idag i Frankfurt, Nürnberg, Hamburg och Berlin. Tidigare fanns fler lokala museer, exempelvis i Koblenz och i Stuttgart.

Museerna har fått namnet Museum für Kommunikation, vilket kommer sig av att man vill ha ett nytt angreppssätt på ämnet. Kommunikationen i sig blir fokus medan de mer traditionella föremålen blir ett sätt att beskriva hur vi åstadkommer kommunikation. Man gör också utställningar som inte handlar om post- eller telekommunikation utan till exempel handlar om reklam (kopplingen blir då marknadskommunikation och massmedia) eller den tidigare säkerhetstjänstens i DDR kontroll av medborgares kommunikation (och hur man använde post- och teleteknik för detta).

Stiftelsens centrallager

Ca 20 km utanför Frankfurt a M ligger stiftelsens centrallager för föremål. I 15 000 kvm i ett tidigare logistikcenter för Deutsche Telekom skall alla stiftelsens föremål finnas vilket idag är ca 300 000. Nu finns 48 000 föremål, allt från långtradare till miniatyrtelefoner i museets magasin. Här arbetar 15 anställda, stiftelsen omfattar totalt ca 100 anställda. Byggnaden har anpassats för museet, genom bland annat sektionering för ökad säkerhet och klimatanläggning för särskilt känsliga föremål.

Samlingarna

I samlingarna finner vi bland annat fordon för postbefordran, som gula folkvagnsbubblor ”Postkäfer” eller lastbilar med reservtelefonstationer. Det finns förarlösa posttåg som underjordiskt bundit samman huvudpoststation med bangård i Nürnberg. Förstärkare för sjökablar, postsorteringsanläggning, telefonkiosker, mätutrustningar, tv- och radiomottagare är andra exempel. Särskilt klimat krävs för samlingarna av uniformer, konst och grafik. Bildarkivet omfattar över 400 000 bilder.

Jag fick vid mitt besök en möjlighet att se samlingarna av svenska telefoner, och hjälpa till med kompletterande uppgifter. Man finner naturligtvis många exempel ur LM Ericssons sortiment, som taxen eller kaffekvarnen. Men här finns även LM-apparater som använts i Sydamerika eller tillverkats i Ericssons fabrik i Colombes. Utöver Ericssons sortiment finns Telegrafverkets AB 112 och en expose av andra svenska telefoner till Dialoger och Diavoxer. De har ofta kommit till museet i form av gåvor från Televerket eller som ”konkurrentapparater” för teknisk jämförelse.

Insamling sker efter uppställda kriterier, men är att beteckna som passiv. Man har inga aktiva insamlingsprojekt pga. bristande resurser. När stiftelsen var ny var museet mer alert och köpte in samlingar och enskilda objekt, bland annat på auktioner i exempelvis Köln.

På grund av platsbrist och att de olika museerna har överlappande samlingar kommer gallring att bli ett dagligt diskussionsämne under några år. Vid tiden för mitt besök utvärderade man samlingen av fordon som uppgår till 200 objekt men som måste nedbringas till 160 st som kan inrymmas i markplan i Heusenstamm. Viktiga faktorer är här om föremålen är original/kopia, typisk/ovanlig, skick och vilket sammanhang de använts i.

Databasen

Museet har köpt en databas, MuseumPlus, som används av många olika museer i bl a Tyskland och ursprungslandet Schweiz. Den har anpassats för museets behov med särskilda moduler för bland annat filateliavdelningens behov. Alla enheter utom Berlin är anslutna ”online” och man har registrerat drygt 61 000 poster, varav 48 000 i Heusenstamm.

Museerna

Stiftelsens museer har varierande ålder och bakgrund. I Frankfurt a M grundades museet 1958 som Bundespostmuseum och fick sin nuvarande form efter en uppmärksam om och tillbyggnad år 1990. Museet i Nürnberg har sedan början 1902 legat i samma byggnad som järnvägmuseet och de utgör tillsammans ett transportmuseum. De nuvarande utställningarna invigdes 1991. Museet i Hamburg öppnade 1964, och utställningarna förnyades så sent som 1999. Det äldsta museet finner vi i Berlin. Huset vid Leipziger strasse byggdes för museet som flyttade in 1898. Lokalerna förstördes under andra världskriget och först år 2000 nyinvigdes museet. Man kan här se utställningar med en mer filosofisk hållning till kommunikation såväl som gallerier med stort antal föremål, sorterade efter olika tema.

Tilläggas är att vi som var samlade också fick se ett antal bilder och en del filmsnuttar från Anders besök.

En stor skillnad mellan Tyskland och Sverige när det gäller finansieringen av museerna är att man i Tyskland har en lag som tvingar företagen att "sponsra" museerna för bevarandet av de produkter man tillverkar. Något för vår regering att ta fasta på nu när Telia inte längre har råd (lust) att sponsra Telemuseet.

Efter Anders mycket intressanta berättelse om Tyskland och hur dom jobbar med sina museer samlades vi för en kort presentation av utställningen i telemuseet samt en specialvisning av Ericssonrummet.

Jag kommer i varje fall så mycket jag kan verka för att vi ska få bevara Telemuseet i någon form. Tala med era politiker och skriv insändare!

Nästa höstmöte kommer vi att ha på Telemuseet, eller hur?

*Bengt Lidforss, Vice Sekreterare STSF och
Anders Lindeberg, Telemuseum Stockholm*

Tips!

Besök Museums-stiftung Post und Telekommunikation på Internet. Adressen är: <http://www.mspt.de>

Martin Löf ber att Telemuseum få vara kvar